

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תמורה דף לא.

ר' אליעזר אומר ולד טרפה אסור, וחכמים סוברים מותר, במה נחלקו?

עיברה ולבסוף נטרפה	בנטרפה ולבסוף עיברה	
1-----	נחלקו בזה וזה גורם ²	למ"ד טרפה יולדת
נחלקו האם עובר ירך אמו ³	לא משכחת לה	למ"ד טרפה אינה יולדת

ר' אליעזר ורבנן הנ"ל מה סוברים באפרוח (יונה) שנולד מביצת טריפה?

מה הטעם?	מה הדין?	
מודים רבנן כיון שביצה מגוף התרנגולת גודלת ⁴	לכו"ע אסור	לרב הונא ולרבא בתחילה
מודה ר"א כיון שביצה נסרחת והוא עפר ופקע איסורה	לכו"ע מותר	לאביי ולרבא אחר חזרה

כיצד דורשים את הפסוק (דברים יב:טו) "תִּזְבַּח וְאָכַלְתָּ בָּשָׂר"?

בָּשָׂר	וְאָכַלְתָּ	תִּזְבַּח	
ולא חֶלֶב	ולא לכלביד	ולא גיזה	למ"ד אין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים
אין לך בו היתר אכילה אלא משעת זביחה ⁵			למ"ד פודין את הקדשים להאכילם לכלבים

¹ למ"ד טרפה יולדת משכחת לה גם בגוונא זו, ומחלוקתם היא האם עובר ירך אמו או לא. אלא שהגמי לא העמידה למ"ד הזה את מחלוקתם בזה, ומשום שרצתה לומר לשיטתו שר"א וחכמים חולקים אפ"י ב"נטרפה ולבסוף עיברה".

² אבל לא נחלקו בעובר ירך אמו, דאם עובר ירך אמו יש בו צד היתר, דגם האב הכשר גורם לידתו. ³ הקשו תוס' דלפ"ז באופן זה רבנן מתירים, וא"כ רבא דאמר לעיל (סוף עמוד ב') בשעיברו ולבסוף נרבעו דברי הכל אסור (וה"ה עיברו ולבסוף נטרפו), הוי דלא כרבנן. ותירצו תוס', דשאני טריפות שכיון שאנו רואים שהולד בריא לא אומרים היא וולדה נטרפו, לכך אפ"י שהאם טריפה לא אוסרים את הולד, ואינו דומה לנרבע ונוגע שכן אמרינן היא וולדה נרבעו ונגחו.

⁴ דביצה אינה דומה לולד בהמה, דולד בהמה הוא גדל מעצמו ואינו דבוק באמו אלא שאמו זנה אותו. ואילו ביצה הוא חלק מבשר התרנגולת שגודל ונעשה ביצה. פירוש אחר ברש"י, ולד כשיוצא לאויר העולם הוא גדל לבד ואין עיקר גידולו מאמו, ואילו ביצה כשנולדת אינה גדילה יותר, וכל מה שיש בה זה מאימה.

⁵ וממילא אני יודע למעט גיזה וחלב, דהם כבר מחיים קודם שעת זביחה, ואין לי אז בהם היתר. אולם אין ייתור בפסוק למעט שאין פודים לכלבים.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תמורה דף לא:

מה הם החילוקים המנויים במשנתנו בין קדשי מזבח לקדשי בדק הבית?

קדשי מזבח	קדשי בדק הבית	
עושים	לא עושים	לענין תמורה
חייבים	אין חייבים	לענין חיוב פיגול נותר וטמא
אסורים	מותרים	לענין ולד (שנתעברה קודם הפדיון ¹) וחלב
חייב	פטור	לענין שחוטי חוץ
אין נותנים	נותנים	לענין לתת אותם לשכר האומנים
אינו למזבח	הוא לבדק הבית	לענין הקדיש אפי' בהמות בסתם
לא חל	חל	לענין לחול על אבנים ועצים
לא מועלים	מועלים	לענין מעילה בגידולים

לר' יוחנן אליבא דהתנאים דלהלן, המקדיש נכסיו והיו בהן בהמות מה דינם?

זכרים	נקבות	
ימכרו למי שצריך להקריב עולה ודמיהן לבדק הבית	ימכרו למי שצריך להקריב שלמים ודמיהן לבדק הבית	לר' אליעזר ²
יקרבו עולות לשם המקדישן	ימכרו למי שצריך להקריב שלמים ובדמיהן יביא המקדיש עולות	לר' יהושע ³

לרב אדא⁴ בר אהבה אמר רב, מה סברת ר' אליעזר באופנים דלהלן?

הקדיש רק זכרים	הקדיש רק בהמות	הקדיש גם שא נכסים	
מודה ר"א שיקרבו בעצמם לעולה	זכרים ימכרו לצרכי עולות, ונקבות לצרכי שלמים ודמיהם לבדק הבית	ללשון הראשון	
מודה ר"א שזכרים יקרבו בעצמם, ונקבות לצרכי שלמים ודמיהן לעולה	זכרים ימכרו לצרכי עולות, ונקבות לצרכי שלמים ודמיהם לבדק הבית	ללשון אחרונה	

¹ וביארו רש"י ותוס' (בד"ה ולדן), דמיירי שנתעברו קודם פדיונם ונולד לאחר פדיונם, דאם נתעבר ונולד קודם הפדיון דינו או להקרב או לרעייה, ואם נתעבר ונולד אחר פדיונם - נקרא ולד צבי ואיל ומותר לגמרי. ולכך כל הנידון כאן הוא בנתעבר קודם פדיונם ונולד אחרי - שלא מועיל להם הפדיון כיון שהיו תמימים במעי אמם, ולהקריב אותם גם א"א כיון שבאו מקדושה דחוויה. ולכן הם אסורים.

² סובר ר"א דסתם הקדש הוא לבדק הבית, רק כיון שמדי דחזי למזבח אינו יוצא מידי מזבח, וחל על הבהמות קדושת הגוף, לכך ימכרו למי שצריך להקריב קרבנות והמעות יהיו לבדק הבית.

³ סובר ר' יהושע דבמידי דחזי למזבח - כוונת המקדיש להקדישו למזבח, ולמעולה בהקדשות דהיינו לקרבן עולה, ולכך זכרים יקרבו עולות לשם המקדיש, ונקבות ימכרו ובדמיהן יקרבו עולות לשמו.

⁴ רב אדא חולק וסובר שגם לר"א סתם הקדש הוא למזבח - ודלא כמתניתין שאמרה שסתם הקדש לבדק הבית. וחולק על ר' יוחנן שהעמיד לסתם מתניתין כר"א. ורק כאן ס"ל לר"א שנופלים המעות לבדק הבית, משום שאין אדם חולק את נדרו חציו לקדושת מזבח וחציו לקדושת בדק הבית, וללשון הראשון אפי' בהקדיש רק בהמות אלא שיש בהם נקבות, גם בזה אין חולק את נדרו, כיון שהנקבות בעצמם אינם ראויות לעולה. וללשון השני רק בהקדיש גם שאר נכסים.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תמורה דף לא:

האם יש מעילה בגידולים?

בגידולים הראויים למזבח	בגידולים שאינם ראויים למזבח ¹	
מחלוקת אם מועלים	לא מועלים	בקדשי מזבח
מועלים	מועלים ²	בקדשי בדק הבית

למ"ד שמועלים בקדשי מזבח בגידולים הראויים למזבח, מה הדין בדברים דלהלן?
[תוד"ה ואפילו].

בדם קדשים	בולדות קדשים	
-----	מועלים משום גידולים	לרש"י
מועלים משום גידולים ³	מועלים מגזה"כ ⁴	לתוס'

¹ כגון חלב המוקדשין וביצי תורין.

² וכגון הקדיש תרנגולת - מועל בביצתה, חמורה - מועל בחלבה.

³ וה"פ: אפי' למ"ד דמועלין בדם קדשים משום שחשיב גידולים, הנ"מ דם דראוי להזרק, אבל חלב המוקדשים וביצי תורים שאינם ראויים למזבח לא.

⁴ דהנה לעיל (דף יז): דריש ר' ישמעאל, מדכתיב (דברים יב: כו) "רק קדשין אשר יהיו לך" - אלו הולדות, ומזה למדנו שהם בכלל הקדש ולא מטעם גידולים.